

Български център
за нестопанско право

Годишен отчет

2002

София, 2003

Фондация
“Български център за
неστοпанско право”

Годишен
отчет

2002

София, 2003

МИСИЯ

Мисията на Българския център за нестопанско право е да оказва правна подкрепа за развитието на гражданското общество

БЦНП СЪРДЕЧНО БЛАГОДАРИ НА
ДАРИТЕЛИТЕ СИ ЗА 2002:

Американска агенция за международно развитие

Международен център за нестопанско право

Фондация "Отворено общество" - София

“Българския център за нестопанско право възникна в един динамичен за нестопанския сектор момент на законодателни промени – наскоро приет Закон за юридическите лица с нестопанска цел, създаване на Централен регистър за организации в обществена полза, неясноти по прилагането на новия закон. От самото си създаване ние насочихме усилията си в посока на изграждане на една ясна и прозрачна правна рамка, в която нестопанските организации да работят, като се стремихме да докажем ефективността и полезността на гражданските организации в България и нуждата те да бъдат подкрепяни. Стремихме се да бъдем признати както от представителите на нестопанския сектор, така и от държавните институции.

За изминалата година Българския център за нестопанско право отбеляза напредък, както в собственото си развитие като организационна структура и експертен потенциал, така и по отношение ефективността на резултатите от предприетите инициативи.

Работата ни бе трудна, но едновременно с това изключително интересна. Вярваме, че благодарение на усилията на Българския център за нестопанско право и доброто сътрудничество с нашите партньори, успяхме да допринесем за подобряване както на законодателната уредба, така и на практическото приложение на законите засягащи работата на нестопанските организации.

През 2002 бяха направени редица законодателни промени в нормативната уредба на нестопанските организации, които представляват значителна стъпка за осъвременяването и сближаването на законодателството ни с добрите международни практики. Надяваме се благодарение и на нашите усилия, тази тенденция да продължи през следващите години.”

Любен Панов
Директор

КОИ СМЕ НИЕ

Фондация “Български център за нестопанско право” (БЦНП) е фондация, създадена през 2001 г като юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза. БЦНП е регистриран в

Централния регистър на юридическите лица в обществена полза към Министерство на правосъдието.

Центърът е учреден с помощта на Международния център за нестопанско право, с който работи в тясно сътрудничество.

БЦНП разполага с инициативен екип от млади юристи, благодарение на който организацията се превърна във водеща в областта на нестопанското право.

БЦНП работи с висококвалифицирани консултанти и поддържа контакти с експерти от всички сфери, имащи отношение към правното регулиране на юридическите лица с нестопанска цел.

МИСИЯ И ЦЕЛИ

Мисията на Българския център за нестопанско право е да оказва правна подкрепа за развитието на гражданското общество.

Ние вярваме, че подобряването на правната рамка за юридическите лица с нестопанска цел в България е основен механизъм за създаването на независимо и проспериращо гражданско общество.

СТРУКТУРА НА БЦНП

Върховен орган на БЦНП е Настоятелството.
Управителен орган на БЦНП е Директорът

НАСТОЯТЕЛСТВО

Стефан Клингелхофър, Президент на Международния център
за нестопанско право – Председател

Стефан Кючуков, адвокат - Заместник-председател
Вяра Мукова, адвокат

Радост Тофтисова, Юрист към регионалния офис
за Централна и Източна Европа на Международния център за
нестопанско право, Будапеща

Дейвид Мур, Директор на регионалния офис на
Международен център за нестопанско право, Будапеща
Любен Панов – Директор на БЦНП

ЕКИП НА БЦНП

Любен Панов - Директор
Иво Христов - Правен консултант
Мариета Димитрова - Правен консултант
Тони Димов - Правен консултант
Моника Копчева - Правен консултант
Надя Шабани - Координатор
Андриана Петрова - Координатор
Елени Димитрова - Секретар

КАКВО ПОСТИГНАХМЕ ПРЕЗ 2002

I. Работа по подобряване на законодателството за юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ)

• Данъчно законодателство

През 2002 Българският център за нестопанско право участва в работна група съвместно с Министерство на финансите за изготвяне на предложения за промени в данъчното законодателство относно ЮЛНЦ. Центърът инициира e-mail кампания за подкрепа на законодателните промени подготвени от работната група по отношение данъчния режим на нестопанските организации. Кампанията бе подкрепена от голям брой ЮЛНЦ от цялата страна. Като резултат от тези инициативи през декември 2002 г бяха приети нови данъчни облекчения за нестопанските организации:

- Закон за корпоративното подоходно облагане - Данъкът върху даренията, отчетени като разход, извършени в полза на юридически лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност и вписани в Централния регистър към Министерството на правосъдието бе намален от 25% на 15%.

- Закон за облагане доходите на физически лица - Физически лица наети по трудови правоотношения могат да намаляват годишния си облагаем доход с облекченията за дарение в размер до 10 на сто, когато дарението е в полза на определени организации, сред които са юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност и вписани в Централния регистър към Министерството на правосъдието.

- Закон за данък върху добавената стойност – Запазено бе облекчението за ЮЛНЦ в обществена полза да не плащат ДДС при внос на дарени стоки (с изключение на акцизните).

- **Закон за социалното подпомагане**

Измененията на Закона за социалното подпомагане предвиждат предоставянето на социални услуги и управлението на социални заведения да се преотстъпва от общините на различни доставчици на услуги (включително и нестопански организации) след провеждане на конкурс. Съществуващият лицензионен режим за организации предоставящи социални услуги бе заменен с регистрационен. Отменени се дискриминационните разпоредби, които изискваха социалните заведения, учредени като ЮЛНЦ, да превеждат обратно във фонд “Социално подпомагане”, положителната разлика между приходите реализирани от социални услуги и направените разходи за това, съгласно годишния им счетоводен отчет.

- **Закон за лечебните заведения**

В момента Закона за лечебните заведения предвижда, че болниците и другите видове лечебни заведения могат да бъдат създавани само под формата на търговски дружества или кооперации. БЦНП, следвайки законодателната практика на редица европейски държави, изготви предложения за изменения на закона, които да позволят на ЮЛНЦ в обществена полза да могат да придобият статут на лечебно заведение. Очаква се предложенията да бъдат внесени в Народното събрание.

- **Закон за обществените поръчки**

БЦНП подкрепи измененията в Закона за обществените поръчки, които за първи път дадоха възможност на ЮЛНЦ да участват в процедура по възлагане и изпълнение на обществени поръчки.

II. Приложение на законите на практика

• Консултации и техническа правна помощ

За 2002 г експерти на центъра са консултирали над 140 организации във връзка с приложението на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), трудово законодателство, данъчно облагане и други въпроси, отнасящи се до правната среда на ЮЛНЦ. Предоставяни са консултации по телефон и e-mail на организации от цялата страна. БЦНП работи и със специализирани ЮЛНЦ като браншови сдружения, читалища, спортни клубове и др. БЦНП сключи споразумение за партньорство с Американски червен кръст за предоставяне на правна помощ на Българския червен кръст. БЦНП има споразумение за предоставяне на правна помощ с Кантърпарт – България, изпълняващ пилотната програма за обществени фондове и социални предприятия на Американската агенция за международно развитие (USAID). По този проект с подкрепата на БЦНП бяха учредени 3 Обществени фонда – в Чепеларе, Габрово и Благоевград и бяха проведени няколко обучения за избраните по програмата социални предприятия.

• Централен регистър

През октомври в София бе организиран семинар за нестопански организации, осъществяващи дейност в обществена полза. Целта на семинара беше разясняване на ползите от вписването в Централния регистър на ЮЛНЦ в обществена полза, както и преодоляване на практическите проблеми във връзка с това. През ноември БЦНП съвместно с Министерство на правосъдието започна кампания за вписване в Централния регистър на ЮЛНЦ, самоопределили се за извършване на дейност в обществена полза. В рамките на кампанията, която ще продължи и през 2003 г, ЮЛНЦ в обществена полза получават безплатна правна помощ от експертите на БЦНП за попълване на заявления и декларации, необходим за вписването им в регистъра, както и изготвянето им в електронен вариант. До края на 2002 г около 30 организации са включени в регистъра благодарение на помощта на БЦНП.

• Семинари

За 2002 г БЦНП организира 21 срещи под формата на семинари и дискусии на територията на цялата страна, които бяха посетени от 824 участници – представители на нестопански организации и практикуващи юристи.

Бяха проведени 9 семинара за разясняване на правната рамка на ЮЛНЦ и данъчното им третиране в различни градове на страната: Пловдив, Бургас, Велико Търново, Смолян, София, Благоевград, Кърджали, Стара Загора и Русе.

През ноември 2002 БЦНП организира съвместно с Министерство на правосъдието поредната годишна среща за съдии от съдилищата, които водят съдебните регистри за ЮЛНЦ. Присъстваха и членове на Конституционния съд и Върховния касационен съд. На срещата се проведе дискусия по практически проблеми във връзка с приложението на ЗЮЛНЦ с цел уеднаквяване на съдебната практика в страната.

През втората половина на месец юни във Видин бе организирана среща с народни представители, избрани от региона, на която експерти от БЦНП представиха общата правна рамка на нестопанските организации.

Наши експерти бяха поканени да представят правната уредба на юридическите лица с нестопанска цел и други свързани правни проблеми на семинари, организирани от Български туристически съюз, Български червен кръст, Фондация за реформа в местното самоуправление и Фондация “Помощ за благотворителността в България”.

БЦНП участва в две срещи на читалищата от Северна и Южна България в Плевен и Пловдив, където беше представена възможността за извършване от тях на стопанска дейност.

III. Образователни инициативи

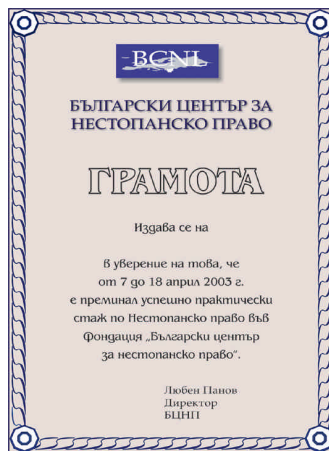
• Правни клиники

БЦНП подпомага клиниката по нестопанско право на Софийски университет. През учебната година в офиса на центъра се провеждаха редовни срещи със студентите, участващи в клиниката. Заниманията включваха теоретична и практическа подготовка за правната уредба на ЮЛНЦ.

През месец май във Варна БЦНП организира годишна среща за клиниките и курсовете по нестопанско право, на която бяха представени резултатите от дейностите на клиниките по места и се даде възможност за обмяна на идеи и опит между студентите. Бе дискутирана нуждата от въвеждане на нестопанското право като учебна дисциплина в програмата на юридическите факултети. Участваха около 40 студенти и преподаватели от четири юридически факултета в страната – София, Пловдив, Велико Търново и Русе.

• Стажантска програма

БЦНП организира стажантска програма по проблеми на нестопанско право за студенти от университетите в София, Пловдив, Велико Търново и Русе. Програмата включва двуседмичен курс на теоретично и практическо обучение и се провежда в офиса на организацията в София. За 2002 г през програмата са преминали успешно петима студенти от университетите в Пловдив, Велико Търново и Русе.

• Учебник по нестопанско право

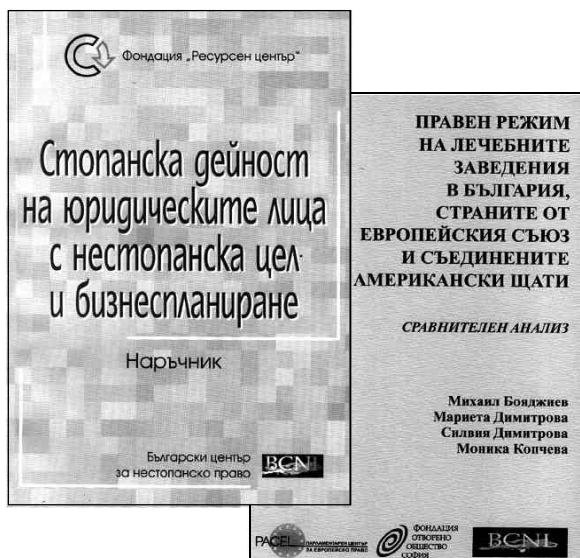
По инициатива на БЦНП започна подготовка на учебник за юридически лица с нестопанска цел, който бе издаден през 2003 г. Учебникът предоставя един задълбочен поглед върху правната регламентация на юридическите лица с нестопанска цел в България и дава примери от други страни в Централна и Източна Европа. Този труд ще улесни въвеждането на нестопанското право като учебна дисциплина в правните факултети в страната.

IV. Публикации и изследвания

За 2002 БЦНП успя да обогати библиотеката си от проучвания и анализи за нестопанските организации с няколко нови изследвания. Бяха изготвени и редица правни становища, свързани с дейността на ЮЛНЦ.

• Публикации

- Правен режим на лечебните заведения в България, страните от Европейски съюз и САЩ;
- Стопанска дейност на юридическите лица с нестопанска цел и бизнеспланиране;
- Изготвяне на процедура за регистриране за юридически лица с нестопанска цел в съдебен и Централен регистър за Издателска къща "СИЕЛА";

- **Анализи**

- Икономически ефект от дейността на нестопанските организации в България през периода 1991-2001 г.;
- Сравнителен анализ за висшите учебни заведения в Европейски съюз и в България;
- Правна уредба на социалните услуги на Великобритания, Германия, Франция, Белгия. Европейски стандарти. Сравнителен анализ;
- Правен режим на юридическите лица с нестопанска цел, уредени от ЗЮЛНЦ и специалните закони;
- Предоставяне на парични средства от общини на нестопански организации;
- Анализ на правната рамка за развитие на социални предприятия в България;
- Правила за саморегулиране на нестопанските организации;
- Правна рамка на доброволната дейност и доброволците.

V. Интернет услуги

От 2002 г страницата на БЦНП в Интернет е достъпна и на английски език. Страницата съдържа редовно актуализирана база данни съдържаща българско законодателство, засягащо нестопанските организации. Он – лан библиотеката предлага богата информация за ЮЛНЦ. На страницата редовно се публикуват последните новини от нестопанския сектор в България. Предвидени са и полезни линковете до важни български институции и международни организации.

Страницата на Българския център за нестопанско право беше включена в мрежата на Европейския център на фондациите (European Foundation Center), като част от проекта за правни електронни страници, които съдържат основна информация за правните рамки, касаещи дейността на нестопанските организации в страните по проекта.

Bulgarian center for not-for-profit law :: www.bcni.org - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Home Stop Favorites Media

Address http://www.bcni.org/index_en.html

BCNL Bulgarian Center for Not-for-profit Law www.bcni.org

About BCNL News Goals Partners Contacts Links Home

BULGARIAN CENTER FOR NOT-FOR-PROFIT LAW

LEGAL ACTS IN FORCE
INTERNATIONAL LEGAL ACTS
COMMENTS AND ANALYSES
LEGAL FRAMEWORK FOR IIGOS

search

www.bcni.org

The Bulgarian Center for Not-For-Profit Law (BCNL) was founded in 2001 as not-for-profit legal entity with public benefit purposes. BCNL is registered in the [Central Registry for public benefit organizations](#).

The mission of the Bulgarian Center for Not-For-Profit Law is *to provide legal support for the development of civil society in Bulgaria*.

BCNL pursues its mission with the strong belief that developing the legal framework for not-for-profit organizations is fundamental to the creation of an independent and prosperous civil society.

BCNL works in close partnership with the [International Center for Not-for-Profit Law \(ICNL\)](#) under an Affiliation Agreement.

We work with highly qualified consultants and maintain contacts with experts specialized in all spheres related to NGOs.

BCNL spreads its activities over the territory of the whole country, providing expertise and legal assistance to [NGOs in Bulgaria \(NGO Catalogue of resource Center foundation\)](#).

BCNL gratefully acknowledges the following institutions for their support:
[The International Center for Not-for-Profit Law \(ICNL\)](#)
[The United States Agency for International Development](#)
[The Open Society Foundation](#)

The Bulgarian Center for Not-For-Profit Law (BCNL), 2001. All rights reserved.
Design, programming and data base by: [WebDesign Ltd.](#)

WELCOME

 Bulgarian

News

- 23.05.2003 **THE EXPERT GROUP ON ISSUES RELATED TO NGO TAXATION, ESTABLISHED AT THE MINISTRY OF FINANCE CONTINUES FUNCTIONING** [more]
- 20.05.2003 **SEMIAR-DISCUSSION ON THE OPPORTUNITIES FOR IIGOS TO DELIVER HEALTH SERVICES** [more]
- 19.05.2003 **SEMIAR-DISCUSSION ON "EMBOWMENTS AID THE PRACTICE IN THE CEE COUNTRIES AND USA"** [more]
- 27.02.2003 **NEW LAW ON THE MEASURES AGAINST FINANCING OF TERRORISM HAS BEEN ADOPTED** [more]

• Отчет за приходите и разходите към 31.12.2002
на фондация “Български център за нестопанско право”

	Текуща година	Предходна година
	сума в лева	сума в лева
ПРИХОДИ		
1 Приходи от учредяване	0	100
2 Приходи от финансираня	167771,31	135948,83
3 Приходи от дарения	200	0
4 Приходи от стопанска дейност	14688,27	1311
5 Приходи от валутни операции	32818,1	2549,98
6 Приходи от лихви	120,52	30,65
7 Приходи за бъдещи периоди	0	200
Всичко приходи	215598,20	140140,46
РАЗХОДИ		
1 Разходи по учредяване	0	191,28
2 Разходи по финансирана дейност	166866	71769,46
3 Разходи по стопанска дейност	8437,22	574,62
4 Разходи по валутни операции	18799,23	1924,5
5 Други финансови разходи	905,31	373,56
Всичко разходи	195007,76	74833,42
ОСТАТЪК ЗА СЛЕДВАЩ ПЕРИОД	20590,44	65307,04

Дата: 01.03.2003 г.

Съставил:

Директор:

0063
Заведен
геоправ
геоправ
геоправ

**ФОНДАЦИЯ
“БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА
НЕСТОПАНСКО ПРАВО”
(БЦНП)**

**ГОДИШЕН ОТЧЕТ
2002**

**ФОНДАЦИЯ
“БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА
НЕСТОПАНСКО ПРАВО”
(БЦНП)**

Адрес:
София, 1000
ул. Добруджа 6, ет. 1

Тел./факс
(+359 2) 988 81 66
(+359 2) 981 66 17

Ел. поща:
info@bcnl.org

Интернет:
www.bcnl.org

**Български
център за
неστοпанско
право**

**Годишен
отчет
2002**

София, 2003

